

1.

Mošimane le lekgowa.

- Mošimane o ile he a sepela a hwetša lekgowa le lema ka kgomo tše pedi. He a fihla ho yena a re basa mmisisi o ya lwala. A re tšea pērē o yē gae a ya go nyaka kapele, ke tla šala ke lema le mošimane yo. Basa a phakiša a namela pērē ya gagwe. Ge a satšo tloga mošimane a tšea kgomo ye tšheu a ya nayo gae. A fihla a e bolaya, a tšea mosela wa yona a fa yela ye ntšho, a o tšhetše letswai. Ya go ja ge basa a fihla gae a hwetša mmisisi a sa lwale. A goma a befetšwe. A hwetša kgomo ye tšheu e segō. Ge a fihla ga gabō mošimane, mošimane a phakiša a tšea pōtō ya go apea nama tša makhura a ye beya ka ntlong, yare e sare pjapjapjapja lekgowa le fihla. Mošimane a re basa bona kene le pōtō ya go apea dinamā, ke jore pōtō ga dibutšwe tša butšwa basa a
2. lebala a re nthakisetše yona mošimane a dumela a re ge a ka mpha sekete sa dipōntō ke tla ho fa yōna. Basa a dumela a tšea pōtō yela ge a fihla gae a bolaya kgogō a tšhela meetše ka potong a kgabēlē la dinamā tša kgogō yela a re ge kere ga dibutšwe di tla butšwa a khurumela pōtō gela a bitša mmisisi le bana ba gagwe a re a re nameleng mmōtlōrō re yē le benkeleng re tla hwetša dinamā di butšwitše ge a boya benkeleng a hwetša di sale tala a befelwa kudu a tšea sethunya sa gagwe a namela pērē ya gagwe ge a sa tšwela mošimane a mmona a bolaya pudī a tšea sampudula a se tšhela madi a bitša mosadi wa gagwe a re tšea sampudula se o se beye ka moteng ga dikobo tše tša gago ge basa a fihla mošimane
3. a re nna nka bolaya mosadi wa ka ka mphaka woo a tšeya mphaka a hlaba mosadi ya la wa gagwe sampudula sela mosadi a ikwisetša fese tše ke o hwile. A re ke tla letša nakana gararo a tsoga. A re perr perr perr a tsoga basa a lebala a goma ka pere ga gagwe a fihla gae a tšea mosadi wa gagwe a namela mmōtlora baya toropong ge ba fihla a bitša makgowa ka gofela a re nka bolaya mosadi wa ka ka letša nakana gararo a tsoga. A tšea mphake a hlaba mosadi wa gagwe a re fesa pilikitaa a thathankga. Basa a re bjale ke letša nakana a re perr perrr perrrr a seke a tsoga bjale basa o ya lla a re perrr rrr yaba o hwetše ruri basa a tšea mmōtlōrō wa gagwe a ya gae a befetšwe.
4. He a fihla gae a tšea sethunya le mmōtlōrō a tloga a libile ga gabo mošimane ge a fihla a hwetša mošimane a re ke bolayile mosadi wa ka ka baka la gago. Jou bladie kafortjie.

/A reye.....

- A re yō. A motše ya a mo isa ga ye ga a fihla a molōkela ka sakeng go yo mo lahla ka nokeng ye kgolo a sepela a mo isa nokeng a mo tlogela pateng a ya kantle. Mosimane yo a bōna ba bangwe ba tšwela a re nna nka se tšeye mosadi wa lekgowa ga ke rate go ba kgoši le gona ba nkga-pele tša gore ke tšeye mosadi wa lekgowa ga ke nyaka ya ba basimane bale ba motlwa he a riyalo o mongwe a re tšha ke go ntšhe o tsene nna o jo ga na go tšea mosadi wa lekgowa nna ke tla mo tšea mosadi wa lekgowa nna ke tla mo tšea a ntšha mosimane gola yola o mongwe a tsena.
5. Basa a boya kantle a kuka mosimane yola wa ka sakeng a mo isa ka nokeng ye kgolo a mo lahlela gōna. Lekgowa lere ke molaile momohla. Ka moswana lekgowa lere le sa sepela la hlakana le mosimane yola la jo mofura lela.

Mosadi a tšeere ke lekwapa.

- Mosadi yo babō babe ba gana a tšea ke lekwapa. Bare tša Kwapeng o tla di kgona na? Mosadi a dumela a re o ya ntšea yo bjale lekwapa la tloga nae a ya Kwapeng gae mo maKwapeng a ba le bana ba lesome bjale a re ke nyaka go yo bona bomma le ppa bjale lekwapa la gana yare tsatsi le lengwe lekwapa la ile mashemong a sala a tšhaba ba bangwe ba hlaba mokgoši bare mosadi o tšhabile bjale monna, a mo latella a fihla go
6. yena mosadi a opela a re. "Na bo mma ba mpuditše ng'ng'ng' Nyabolokō bare o seke wa tšewa kwapeng ng'ng'ng' Nyabolokō."

- Monna yena a re swale o mo fa ntlwa ka o ka mofantli wa bothōka o ka mpha sengwe ka tsopa ng'ng'ng' Nyabolokō bjale mosadi a foša ngwana o mongwe go lekwapa. Kwapa la mo tšea la mo ja. Mosadi yena a nna a tšhaba lekwapa la re go fetša la mo kitimela. Mosadi yola a opela a re na bo mma ba mpuditše ng'ng'ng' Nyabolokō bare o seke wa tšewa kwapeng ng'ng'ng' Nyaboloko. Monna a re o ka mpha sengwe ka tsopa ng'ng'ng' Nyaboloko ke wa bobedi. Mosadi a foša ngwana o mongwe gole kwapa. Kwapa la mo tšea la mo ja. Mosadi a nna a tšhaba. Le kwapa la re go fetša la mo kitimela. Mosadi yola a opela a re
7. bomma ba mpuditše bare o se ke wa tšewa kwapeng ng'ng'ng' Nyaboloko. Monna a re o ka mpha sengwe ka tsopa sengwe ng'ng'ng' Nyaboloko ke wa boraro. Mosadi a foša mongwe gole kwapa. Kwapa lare o ka mpha sengwe ka tsopa ng'ng'ng' Nyabolokō. Mosadi a foša sengwe. Go lekwapa Kwapa lare o ka mpha sengwe ka tsopa ng'ng'ng' Nyaboloko o mofantli wa bothōka ng'ng'ng' Nyaboloko ke ngwana wa bone. Mosadi a nama a tšhaba.

/Lekwapa.....

- Lekwapa lare go fetša la re o ka mpha sengwe ka tsopa ng'ng'ng Nyabolokō. Ke ngwana wa bohiano. Mosadi a foša sengwe, go lekwapā. Lekwapa lare go fetša lare o ka mpha sengwe ka tsopa ng'ng'ng Nyabolokō o
8. mo fantli wa bothoka ng'ng'ng Nyabolokō. Mosadi yena a nna a tšhaba lekwapā lare go fetša lare o ka mpha sengwe ka tsopa ng'ng'ng Nyabolokō. Ke wa botselela o shetše le ba bane. A hlaba mokgoši a re batho bonang motho o ya mpolaya, batho ba tla bale bolaya.

Mosadi le monna.

Mona yo a re go mosadi wa gage ga ke nyake meetse a llang segwagwa. Mosadi wa gagwe a ya sedibong a re monna wa ka o re a ke nyake meetse a llang sewawa sare gwagwa a tloga a ya mo go se sengwe a re monna wa ka o re ga ke nyake meetse a llang gware tuu.

9. Modibeng seuwe ke mogonwang diphōōfōlō le dinonyana mosadi a nwa meetse a sediba ka gofela. Bjale mosadi a re ke ya ema a palelwa maswe, wa fihla ware koko meetse a kae mosadi a re meetse a nwele ke nna ngwanangwanaka bjale kere ke a tloga leotwana le apala moswe wa hwomola. Tša tšwela ka moka ga tšona ge o fihla mmutla wa re meetše a nwele ke mang koko meetse a nwele ke nna ngwanangwanaka bjale kere ke a tloga leoto le apala o re lefotwana le a pala ba tla go lokiša bo mo tlou tšha fihla ka moka. Tlou ya fihla ya phula mokgekolo mpa ka lenaka meetse a tlala sediba diphōōfōlō tša nwa. Ge di seno gona tša tloga di bolaille ke tlala. Ge di sepela tša hwetša sehlare sa dikenya tša bona mokhekolo a lema tša rama montšha go yo botšisa
10. montšha a fihla a re koko re je re šadiseng? Le šadiše ka la kgolo ya mošate. Montšha a goma a kitima a re fase puu a tšoga ge a fihla bare na bareng? Montšha a re ke lebetše. Khudu yare ga go ye nna. Tša gana tšare ga o ye mmutla. Mmutla wa ya ge o fihla ware koko re je re šadiše eng? Le šadiše ka lekgolo ya mošate. Mmutla wa kitima ware puu wa tšoga ge o fihla bare ba reng? Mmutla ware ke lebetše. Bare tsamaya mokhudu. Khudu ya ete aletša setōntōlō ge e fihla yare Koko lere re je re šadiše eng? Le šadiše ka la kgolo ya mošate khudu ya tloga i kitima yare fase puu ka la kgolo ya mošate ya tšoga ya e re ka la goloya mošate tša epa molete tša epela khudu yela tša namela sehlare tša ja di kenya tša tima mokhudu tša šadiša ka la kgolo ya
11. mošate mmutla wa tshoga wa tshosa khudu tša ja ka la kgolo yela tša tšea ditsohlo tša lokela mogweleng wa motlou khudu ya ya moleteng

/Mmutla.....

- Mmutla wa khurumetša botse mmutla wa robala gesasa ge di tsoga tsare ka la kgolo ya mosate e llwa ke mang bare khudu e llwe ke mang khudu yare le kare le nkepetše la mputšiša dilo tše uwe tsare gare kgonameng re tla bona yo a nang le ditsohlo tša hwetša Motlou a na le ditsohlo tša mmalaya tsa famokhudu sebete tsare ge di sepela tša kwa mokhudu o re ka šumela šumela ka nnyong ya motlou ke re motlou a bolawe re je dinama bare o reng mokhudu yare kere sebete se ya nkimela bare tšea mogodu šo khudu ya tšea mogodu wola e šetše di libile noka mokhudu
12. a re ka šumela šumela ka nnyong ya motlou kere motlou a bolawe re je dinama bare o reng mokhudu yare kere mogodu o a nkimela. Mmutla ware maaka o re ka šumela šumela ka nnyong ya motlou kere motlou a bolawe re je dinama tša kitimiša mokhudu. Mokhudu a tsena ka meetseng mo mehlaka-hlakeng mmutla wa sware khudu ka leoto. Khudu yare a hwa o tšhere modi wa mohlakahlaka o re o sware leoto la ka. Mmutla wa le sa leoto lela wa swara hlogo ya mokhudu. Mokhudu ware a hwa o swere selete o re ke swere hlogo ya ka mmutla wa lesa tsare mokhudu a re mo nwaše noka tša lebala mogodu khudu ya tsena ka mogodung.
13. Yengwe yare re lebetše mogodu tša go nwaša tsago beya kgakala mokhudu a tšwa a re a hwa ba nnyošitše mokhudu a tšhaba a tsena mole- teng. Mmutla wa swara khudu ka leoto mokhudu ware a hwa o swere mo- sela wa rioga o re o swere leoto la ka mmutla wa lesa khudu yare a nwa a ntesa diphōfōlō tsare ba mahlō a magolo ke bo mang tsare ke bo makgohlo. Tsare re so rema dipatla tša ge e špa makgohlo a šala a robala khudu ya tšwa ya tšhaba ge di boya tša hwetša khudu e tsabile tša kitimiša bo makgohlo tsare di sa kitimiša makgohlo mokhudu a bonala tša lesa makgohlo tša kitimiša mokhudu a tsena moleteng. Gape tsare go makgohlo shalang. Mo lere ge a etša le mmethē mokhudu a bona makgohlo a robetše mokhudu a tšwa makgohlo a re ba rile o seke
14. wa tšwa boya monna ele gore makgohlo o ya potuma khudu ya tšhaba ge diphōfōlō di boya tša hwetša mokhudu a tšhabile tša kitimiša makgohlo

Mogatša Mašilo hlōgō.

Ele mosadi ba mo tšeišitše bare o tsere ke lapa. Bjale ka tša- tši le lengwe a e tšwa nokeng a bona hlōgō e bina e re ke mogatša Mašilo hlōgō nthathatha ba ntšeiša mosadi nthathatha eheng nkalang tšhomo eheng nthathathala eheng kala nkhula eheng.

/O mmalo.....

O mmalo O mmalo O mmalo nthathatha. Na bešo ba nthata nthathathu ba ntšeisa mosadi nthathathana ehengkala ntšhomo eheng nthathatha ehengkala nkholanye nthathatha bjale mosadi yola a re antheng ge bare ke tšere ke lapa bara yona hlōgō ye a napa, a tšhabēla ga gabō. "Bofēlō!"

Bananyana.

- Erile ele banenyana ba ile thobeng bare go fula ba fula fase mose
15. hlareng pula ye kgole ya tšwela bjale banenyana ba bōna nonyana ye kgole e tšwēla. Yare go bōna ntšhetšeng ditho bethobē. Ba bangwē ba ntšhetša ka moka a bona a ntšhetša. Yare go fetša ya ba tšea ya fofa ka bōna. Ya fihla motseng o mongwe yare kere mpontšheng ga Masēlē-sēle ke tsene ke na kotsee kotse re re na ke swere, bana ba hae šiba. Ke na kotsee kotse rere. Bare ke gana kowa pele ya fofa ka bona. E le gore e tša Polokwane. Ya fihla motseng wa Mabasotho ya thoma yare: Kere mpontšheng ga Maselesele ke tsene ke na kotsee kotse rere re kotse rere bare ke gana kowa ya fofa ka bona. Ya fihla motlapane yere mpontšheng ga Masēlēšēle ke tsene kena ketsee kotserere re kotse rere. Bare ke gana kowa ya fihla motseng wa Ntshima yare mpontšheng ga Masēlēšēle ke tsene ke na kotsee kotse rere re kotse rere ya dula
16. moletlaleng mosadi yo mongwe a itšhela ka melora ya opela bangwe bare e theletšeng ya thoma yare mpontšheng ga Maselesele ke tsene kena kotsee kotserere re kotserere. Ba e tšea ba e tsentšha ka ntlong ba e alela magogo ya dula fase ya tšea bana bale ya ba tlotša matsoku. Ba ihlabela kgomo ya go nona yare go fetša ya ntšha bana bale ka moka e mongwe le yo mongwe a tšea ngwana wa hae yola a e tšhetšeng ka melora ya tšea ngwana wa gagwe ya fofa ka eena yare gola ele kwa godimo ya mo lesa a wela fase a hwa.

Makgema a dula thabeng.

- Mosimane yo mongwe o rile a ile go tsoma a bōna Makgema a itšwa ka ntlong a sa same tswallega. Lefsiika la ntlo ye uwe le la tswallega. Makgema a tšea dipere tša bona a dinamela a yo tsoma. Mosimane
17. a tloga a ya gae, a fihla a tšea tonki ya gagwe a e namela. Ge a fihla ntlong ya Makgema a hwetsga a sa ilo tsoma. Ke ba iso ba e leihlo le letsee mophatleng. Le reng kela tonki, ka mo mathoko e noba dikotiyana. Mosimane ge a seno fihla ntlong a re sasame bulega la bulega, a re sasame tswalelega la tswalelega. Mosimane a hwetsa ditšhelete a di tlatša moraba, a laiša dingwe godimo a tonki, a re

/Sasame.....

- sasame-bulega la bulege, a re sasame tswallega la tswallega. A tšea tonki ya gagwê a ya gae. Ge a fihla gae a yo kgopâla kelo ya tšhêlêtê. Mogolo wa gagwê a mofa mosimane yola a re go yela tšhêlêtê a bušetša kelô ge buti ya gwe a lebelela ka mathoko a kelô a humana tšhêlêtê. A re ke gore mosimane yo o tšo tšea kae tšhêlêtê ye kaa. A tloga a ya go moratho wa gagwe go yo mmotšisa mo a tšeyereng tšhêlêtê. Moratho wa gagwe a re ke e tšeyere thabeng ntlong ya Makgema
18. ge o fihla o tlare: "Sasame-bulega" la bulega a re ge o tswalela o tlare sasame tswalelega la tswalelega. Buhyagwe a tšea tonki a fihla ntlong ya Makgema a re sasame-bulega la bulega a re sasame tswalelega la tšwalelega a tšea tšhêlêtê a e tšhela ka kgotlong ya gweila kgohlo tšhêlêtê ya wêla fase a rwala yengwê a e beya godimo ga tonki ya paralatša tonki a e afole a tšea a e tšhela ka kgohlong yengwê a e rweša tonki. A re fale ba reng? a re bare sarape sarape bulega la seke la bulega a re sarape sarape bulega la seke la bulega bjale o ya lla a re kgarape kgarape bulega la gana kgarape-kgarape bulega la gana Makgema a boya a swere ke tlala a fihla a re sasame bulega la bulega bare sasame, tšwalelega la tswalelega, ba hwetša, mosimane yola bare go yena ke wena ka mehla le mehla o fetša tšhêlêtê tša rena ba tšea selepe se setelele bare go yena ke wena o fetša tšhêlêtê tša rena kge ka selepe patlo se sengwe sa wela kwale se sengwe sa wela kwa ba
19. di phuthela ka saka ba tloga ba yo tsoma. Mosimane yola a belayela a re nka buti a sa boye a fa a ba mmolaya ge a fihla a re sasame bulega a tšena o ka gare a hwetša buti ya gwe a hwile a mo tšea a re sasame tšwalelega la tšwalelega a mo laiša gadime go tonki a fihla gae, Ge Makgema a boya a hwetša motho a sego a roma le lengwe motseng go yo butšisa ka mc a hwiteng motho bare ge o bene mo o hwiteng motho o thale nkgokolo o re ka gare ga yona o thale sefapano mo lebating ka mc motseng o hwileng motho o ne le ngwanenyana wa go thanya ruri. A eta a thala nkgokolo mabating a motse wa gabo e bile a thala sefapano ka gore. Ele gore lekgema le la litlogile lare ge le fihla go a mangwe lare ki dirile bjale. Makgema a tloga a re ge a fihla motseng a bona dinkgokolo tše dintšhi a re a re ye gae ge a fihla gae a tšea selepe bare go lela babe ba le romile bare wena go otlwe molao wa
20. rena kge lekgema lela la hwa ba roma le lengwe bare wena o fihle o kokotele chipi o le bantšhe motse wa gona lekgema lela la dira bjale.

/Ngwanenyana.....

Ngwananyana wa go thanya a tšea ditšhipi a eta a kokote motse wa gabo kagofela go ona lekgema la tloga la ya gae la fihla lare ke feditse nama ba tloga ge ba fihla ba bona yengwe kowa bare e ngwe šele a e ngwe le yona šele bare ke tše dintšhi a re ye gae. Ge ba fihla bare wena go o utlwe molao wa rena kge a hwa ba roma yo mongwe bare o kōkōtšlš tše pedi a ya a lokantšha motse wana wola o hwileng motho. Ngwananyana wago thanya a eta a kōkōtšela tše dintšhi. Lekgema la ya 'gae ge le fihla lare ke feditse ba tloga ba fihla bare. Bana ke tše dintšhi bare a reyeng gae wena ga utlwe molao wa rena kge a hwa. Ba roma o mongwe bare o kōkōtšlš tše hlano lekgema le di kokotela la goma la fihla lare ke feditse baya ba hwetša ele gore o lebantšhitse motse

21. wa gona. Ba goma ba ya gae a fihla a re ba lebala o lokantšhitse gona. Ba pana koloi ya bona kgoši ya bona ya tšea faki tše lesome le mentšho ye mebedi ya lokela Makgema a mangwe ya tšwa ye yengwe ya tšhela phetlerole yare go Makgema a mangwe ke tlare gc fihla motseng wa gona kale beya ka mafuri mohlakere kwa kwa lere ke na kona? Ge ele nanko ke tla re eng? Lekgema lela la kgoši la fihla motseng lare ka mola o hwileng motho la emiša koloi ya gagwe gona lare go batho ba ka mouwe ntlang, le nkukishe difakitse badi kuka ba di eša ka mafuri ba di beya gona ba ya ka ntlong ba dula fase ngwananyana wa gothonya a ya difaking a sepela go tšona a tšwa dire ke nakō na? A ya go yengwe yare tuu a ekhurumela a hwetša phetlerole a tšhela tše dingwe ba hwa lekgema la ya go tšona la re kwakwa tsare tuu a re kgane ba sa robe-tše ngwananyane yola wa go thanyana a tšea mphaka a o lokela ka dikobong a re go lekgema a re tantše bare ba sa tantšha ngwananyana a hlapa lekgema ka mphaka la hwa.

22.

Mašilo le Masilwana.

Mašilo le Masilwana ba rile ba ilo tsoma keketla. Mašilo a hlakana le mokhekolo, keketla mokhekolo a re go eena, keketla mphe dijo ke bolailwe ke tlala keketla Mašilo a gana keketla, mokhekolo a re, keketla o tla di bona pela, Keketla, Masilwana a tšwela a hlakana le mokhekolo, keketla mokhekolo a re nthuše ka dijo ke tla go fa mpja tše, tše tharo, keketla, Masilwana a fa mokhekolo magobe, keketla, Mašilo yena a wela ke sehlang a hwa, keketla, mokhekolo a fa Masilwana mpja tšela keketla Masilwana a tloga ka tšona keketla, a phirinalwelwa motseng o mong keketla, mosaši wa ka mouwe a

/re keketla.....

- re keleketla monna wa ka ke noga ya hlogo tše hlano Masilwana a re,
23. keleketla, ke tla na bona keleketla maina a mpja tše ke bo Tops ke ye nyane ye go e la telela ke Steelpreker, keleketla, ke ye kgolwanyane, keleketla, ya go e latela ke Lohout, keleketla, ke ye kgolo, bjale mosimane a robala keleketla, a tšea Lohout keleketla a e kgoka ka ketwane tše pedi keleketla a tšea Steelprekere a e beya molomong keleketla, a tšea Tops a tsena nayo ka ntlong, noga ya tšwela ya bula lebati ya tšena Masilwana a tsoga keleketla, a re Tops-Steelpreker-Lohout, na mosebetsa wa lona ke go diang lohout yare tšubutšubu, ya kgarola diketwane tšela keleketla tša bolaya noga yela, keleketla, Masilwana a tloga a sepela a phirimalwela gabedi keleketla mosadi wa ka mouwe a re monna wa ka ke noga ya hlogō tše lesome. Masilwana
24. a re ke tlano bona, a kgoka lohout ka ketwane tše hlano a beya Steelpreker monyako a tsena le Tops keleketla noga ya tšwela ya tsena keleketla tops ya goba, keleketla Masilwana a tsoga a re, keleketla, tops steelpreker lohout na mosebetsa wa lona keng he le bona selo sere tabotabo keleketla lohout ya kgaola ditšhaene, tsela tše hlano ya bolaya noga yela keleketla Masilwana, a tsoga a tloga a boyela a phirimalwela motse wa boraro keleketla, mosadi wa gona a re monna wa ka ke noga, ya hlogo tše lesome le mentšho ye lesome keleketla Masilwana a re ke tla no bona ba robala a tšea lohout a e kgoka ka diketwane tše lesome, keleketla a baya steelpreker monyakō a tšea tops a tsena
25. nayo ka ntlong keleketla. Noga ya tšwela ya tšena, keleketla tops ya goba, keleketla Masilwana a re tops steel-preker lohout na mosebetsa wa lona ke go diang keleketla. Lohout yare tšubutšubu ya kgaola ketwane tšela tše lesome, keleketla ya bolaya noga yela keleketla. Masilwana a ba, a tšea, mosadi youwe a latela le bale keleketla. Masilwana a ba tšea ka moka ga bona le dikgomo tša bona, keleketla yaba kgoši keleketla, se seuwe sa mo sela wa seripa.

Mmutla le mona wa tšhemo.

- Erile ele monwane keleketla ele monna a limile tšhemo keleketla a bjetše ditlomake keleketla mmutla o no thlwa o di ja keleketla bjale mong wa tšhemo a o theya keleketla bjale ka tšatši le lengwe o
26. sa ja ditlomake wa tanywa keleketla ware o sa tantšwe wa bona phiri e etla go ona keleketla ya re go ona na o diebjang warra? Mmutla ware ke ya tantšha warra keleketla bjale phiri yare tantšha o ntšhiele
- /keleketla.....

keleketla bjale mmutla ware ntšhe o tsene keleketla phiri ya ntšha mmutla bjale mmutla ware go phiri wena tsentsha ka hlôgô ka gore ke wena o mogolo keleketla bjale phiri ya kgamiwa mmutla ware tantšha botse warra keleketla bjale mmutla wa bona mongwa tšhemo a etla wa thaba keleketla bjale mongwa tšhemo a bona phiri e tantšwe tšea mpheng a e bolaya. Bjale mmutla wa tšhaba keleketla ka tsatši le le latelana mmutla ware ke so bona mophiri e hwileng keleketla bjale ware ke tla ka tsela ye ngwe wa tanywa keleketla wa bona mong a tšhemo a etla, wa gopola mano a khunkhwane keleketla wa ikhwisa bjale mong wa tšhemo a o bona a re mmaditsebana yo a ntšwenyang so. A o tšea a o lokela serotong a fa ngwanenyana wa gagwe a re! A o apeš o tšhêle letswai keleketla bjale ngwana a o tšea, a ya gae. Keleketla bjale mmutla

27. ware go ngwanenyana keleketla o rike kae, ngwanangwanaka ngwanenyana a re papa o rile keo a peš keo tšhele letswai keleketla bjale mmutla ware o ka apeyo, makgolwago na? Keleketla nna ba rile o nthobatše ka ntlong ya ngwako keleketla wena o apeš bogobe o bo tšhele letswai. Ngwanenyana a dira bjalo, keleketla bjale mmutla wa tšea lepai wa khupetsa kgapa e tletše meetse keleketla wa tšwa ka lefasetere wa kotama seolong keleketla bjale monna ge a boya a phophisa mare a re ke tlo ephina ka nama. Keleketla bjale monna yola ge a fihla a re go ngwana gagwe, nama e kae ngwanaka keleketla ngwana a re ntô yela ere ga senna mmutla ke nna Makgolwago keleketla bjale monna a re o kao ona, ngwananyana a re o robetše kantlong ya ngwako keleketla bjale monna yola a tšea thôka a tsena ka ntlong keleketla a phyatla kgapa yela mmutla obe o e apešitše kobo metse a tlala ntlo mmutla ware aha Tšhonaa le bolaille makgolwago na wa napa wa tšhaba.

28.

Mosadi le monna.

Ile ele nonwane, keleketla, mosadi a na le ngwana, keleketla, bjale bo paragwe ngwana ba pana dipere bare, baya kgonyeng keleketla. Ngwana a re le nna kea kgonyeng keleketla, bare o ka seye o yo monyenyane keleketla, ngwana a re ke tla ya, keleketla ba nama bare a reyš keleketla, a re nna lento ke leng ka tsebeng ya pere keleketla, ba tloga, kwapela, keleketla, bo paragwe, bare ke saya ka ntle, keleketla bare go yena o šale o di emisitše keleketla, ngwana a re ga kedi emisi ke tla šala ke di tš hayela keleketla, gobane monna yo mongwe o tswela kwa pele a gagwe keleketla, a re karikana ya ka mantopi keleketla, a

/fihla go yona.....

fihla go yona a re ke ya di emiša keleketla, ngwana a re o seke wa emiša pere tša bo papa, keleketla, monna yola a makala a ntše a di emiša a sa bone motho keleketla, Ngwana yola a re di lese di fete, keleketla, monna yola a di lesa, Keleketla, a nama ngwana a re, heik

29. soksoksok, keleketla, e bang monna yola e yo hlakana le bo papa ngwana yola keleketla, ba hlakana, keleketla, monna yola a nama a botšiša bo papa ngwana yola keleketla, a re karikana yela e tšhayela ke mang? keleketla. Monna yola a re e tšhayela ke ngwanake keleketla, a re no o fa kae, papa gwe a re o gana mola karikaneng. Monna yola a re a re yê ke ye go mmona keleketla, bare go fihla a re šo, keleketla, a nama a re nke o montšhe ka fa ke mmone, keleketla, papagwe a montšha, keleketla, monna yola a re ere ke mo reke kale humo laka keleketla, a nama a mo reka, keleketla, a motšea, ngwana a re papa le a nthekiša, papagwe a re ke ya go rekiša ngwanaka keleketla, a re go lokile nthekišeng keleketla monna yola a mo tšea, keleketla. Ngwana a re o nto kele ka mongwatseng keleketla, Monna yola a tloga, keleketla, a re mosebakeng ngwana yola a bona molete wa tšhoswane, keleketla a tšwa

30. ka mongwatseng a tsena ka moleteng wa tšhoswane keleketla, Monna yola a no sepela a re kgane ngwana o sale gona, keleketla, ngwana yola a bona monna yo mongwe a sepela, ka pata, keleketla, Ngwana a mmitšša a re hei e tla mo, keleketla, monna yola a eme a makala, a lebeletše keleketla, ngwana a re lebelela mono fase o tla mpona, keleketla, monna yola a re ga ke o bone, keleketla, ngwana yola a re lebelela, fase o tla bona se atla keleketla. Monna yola a nama a mmona, keleketla are ntšhe ka fa o ntokete ka morabeng wai jase keleketla, ngwana yola a re nkise ga gešo keleketla, ngwana yola a re mpeye motseleng yago ya ga gešo, ke tla ikiša gae keleketla, monna yola a re ge a re ke lebela ka mongwatseng a hwetša ngwana a sego keleketla a gomela morago go yo monyaka a seke a mo hwetša, keleketla, ngwana yola a ya

31. gae, keleketla, a re go fihla gae papagwe a mmona keleketla, a re go mosadi wa gagwe ngwana šo, keleketla, mosadi a re o yakela o ka sere o rekišitše ngwana wa tla ware ngwana šo, keleketla, monna a re lebelela a tla mmona šo, keleketla. Mosadi a lebelela a mmona keleketla ngwana a fihla a lotšha, keleketla, ba molotšhiša, keleketla, a hwetša ba sa ja le yena a ja keleketla, bare go fetša go ja ba yo robala, keleketla bare ntle re robale mpeteng a re nna ke robala fase, keleketla

/a rōbala.....

a robala fase, keleketla, ge bo esa bo papagwe bare ge ba yo go fa dipere moruko a re le ntsentshe ka gare a moruko, keleketla pere ye ngwe ya mometsa, keleketla, a nama a re go pere a re se sengwe le se sengwe ke go botsang sona o s dire bjale a re go pere ge o tloga mo o ye ka benkeleng o je le lekere le tsamo, keleketla, pere ya, ya ya ja

32. keleketla a re ge o tloga mo o yo nwa meetse keleketla, yare go nwa a re e yo robala moriting keleketla a re sepela o yo ja sela ka benkeleng le nna ke tla se ja keleketla, a re sepela o yo nwa meetse ke tla nwa keleketla, a re boyela moriting keleketla, a re go pere e yo nnyela ka lesakeng keleketla a re go pere nkuke o yo nhlatswa keleketla, ya napa ya mo hlapisa keleketla, a re nkuke o yo mpeya pateng ya go ya ga geso, keleketla ye mmea, a napa a gabula a ya gae, keleketla a fihla ka gae, keleketla, a ja a re go fetša a yo ntlong, keleketla ba robala a re ke robala fase ga ke robale mpeteng keleketla bja re go sa a balayela a re le dumeleng nna le ka sesa mpona keleketla, a nama a fofela godimge a boya a betha fase ka marago a napa a subeletse se seuwe sa mosela wa seripa.

33. Mmutla le mong wa tshemo.

Monna yo mongwe o rile a limile tshemo a e bjetse ditlomake a no hwetsa disego a re tsa tsatsi ele ngwekelela o thea keleketla. Mmutla o no tla o topa ka dipedi ka dithatswana, keleketla, a o thea, keleketla, a betla patla ye botse ya go swana le mmutla keleketla. Yerego ke mmutla keleketla a e dira botse kudu a tsea bolepu a e tlotša seswantsho, sela keleketla. Ka moka a sōna mmutla wa tsela gape o re ke tlilo ja ditlomake ware ge o sa topa wa bona seswantsho sela wa ya goufsi a sona ge o fihla ware dumela warrrr thata yela yare tuu mmutla wa kwata ware ke tla go betha ke lee letsogo la gana go tloga ware ntese ke tla go raga ka leoto lee le lona la gana go tloga ware ntese leoto la gana go tloga.

34. Mmutla ware ke tla go betha ka lee le lona la tanywa ware ntese la gana go tloga wa befelwa ware ke tla go raga ka le le lona la gana go tloga mmutla ware ntese keleketla wa re ke tla go thula ka hlogo keleketla le yona ya tanywa mmutla wa palelwa ke go tanyolla keleketla Wa jo salwa o swere ke bolepu, keleketla o sa kgone lego itshikinya mong wa tshemo a tsela keleketla ge a fihla a tsea mmutla wola o ya naō gae se seuwe sa mosela wa seripa.

/Mmisisi.....

Mmisisi a hwetše ke monna.

Erile ele nonwane monna yo mongwe wa moruti a re a sepela a phirimalwelwa a bōna mollō o tuka kao pele a gwagwe a ya gona ge a fihla a hwetša mmisisi a na le bana ba gagwe a re go bona ke phirimalwetše
 35. ba mo fa dijo a jo mme ba mmotša gore ba robala toropong ba se mmotse gore ba tšhabang. Moruti wa batho a re go lokile ke tla no bona ba tšea mmotoro ba tloga keleketla. Moruti yola a robala ge a robetše wa hlaga selo keleketla. A kwa se bula mafasetere le mabati go fihlela se bula le le robetšeng ke yena, keleketla. Sane go yena o mang a re ke nna moruti kere le ge ke fihla mo ka hwetša mosadi mo feela a re ke o robala toropong bjale a re go nna šala mouwe o robale gona, o seke wa tšhoga, keleketla, ke thabile kudu ge ke humane motho ka gore ka mehla le ka mehla ge ke etla mo a ke humane motho mmomohla ebile ke o humane o mmotše gore ke epetše tšhetete kg gare ga emšrē ka fase ga setofo o mmotse gore a fe bana ba ka bauwe ba bahlano.

36. Mongwe le mongwe dikete tše pedi wena a o fe tše hlano o mmotše nka se sa boya keleketla mmisisi gosasa a boya moruti yola wa batho a mmitsa g re letše o tšile monna yo mongwe fa o rile ke go botše ke epetše tšhelete ka emereng ka fase ga setofo o ntšhetše bana ba gago ba bahlano mongwe le mongwe kete tše pedi nna o rile o wpe tše hlano mmisisi a dira bjalo a ba fa ka go lekana ye e šalang bare kea gago, keleketla. Mmisisi a yo robala toropong gabedi a kgona a re tšatši le lengwe a robala gae a bona e sa hlage selo a napa a robale gae. Se seuwe sa mosela wa seripa.

37. Ngwananyana le Legotlō.

Irile ele nonwane keleketla. Yare ele motho a gana go tšewa keleketla, a re ke tšewa ke legotlo keleketla a noma a re ke ya lwala keleketla a seye mašemong a šala gae keleketla a šala gae. Bjale ge batho ba ile mašemong keleketla a šala a tsoga a šila a peya keleketla a re go fetša go apeya a sola keleketla. A rema tšikwana keleketla. A rwala magobe a iša a tšaleng keleketla, a nama a yala le gogo keleketla, a re go fetša a bitša legotlo a re etla o je.

Bjale lehotlo la tswa moleteng le kitima lare e kwa mae o re pepenopeno o re pepenapena tla o je, o re matlape a tšwele, o re matse.
 38. ma a bodutše. Bjale a legotlo la dula le gogong la ja, keleketla. A nama a re go fetša go ja a re ke ya tloga keleketla, a dumedisa mosadi

/wa gagwe.....

wa gagwe yola wa molwetšhi keketla. Bjale ka ntheng ge a dumedisana le legotlo le motho yo mongwe o ya mmona.

Bjale he a fihla ka gae keketla a thoma go e tlotša ka mesidi a rjabala a re ke ya lwala keketla. Empa batswadi ge ba fihla ba e tšwa masemong ba hwetša a rwabetše, bare na go bjang, a re ke ya lwala.

Bjale monna yo mongwe a fihla ka gae, ebe ele motho yola a mmongang le legotlo mosegare, keketla monna yoo ruri a bolela tšeo a di boneng ka moka masegare. Batswading ba ngwana aowa ditaba tša kwala
39. moo keketla bare go yena ka ntheng ga o lwala na? Nka ne re e kwa gore wena mosegare o šala o tšeya magobe o e fa legotlo le e ja o re go fetša o boele dikobong go robala o e tlotitše ka mesidi.

Aowa papago a mo lalela motlo mong, ka mnete babona legotlo le tšwela le bina le re e kwa mae e re pepenapena o re e tla o je mowa la fihla le gogong la ja. Empa le rile le sa ja ruri papago ngwana a re ka selepe keketla a re mola o thee. Bjale a lla a re joo papa a mpolaš monna. A tšeya di bjana a di thubakanya, le fase.

40. Bjale ngwana a ya ka gae le papagwe ge a fihla a ile a bethwa gampe, feela go tloga tšatšing leo o ile a ya masemong. A re sisiwe sa mosela wa nkotana.

Ke Motlatane le Sankape monabō.

Irile ele nonwane keketla yare ele motho le ngwanabō bjale tšatšhi le lengwe keketla ba etšwa gae ba eya bogadi bja mogolo wa gwe keketla. Bjale sesi ya gwe a re bale mo tseleng a re go ngwana
41. bō gape kwa ga gešo o seke wa fihla wa sega batho ba gona ke dithlogwana, le mala, le menwana le megodu feela, keketla.

Bjale ge ba fihla a nama athoma go bona hlogwana e tšwela esepela keketla bjale a thoma go sega, o ile a sa hwile ka disego hlogwana ya mmetha ya re o ntšhegelang, keketla bjale sesi yagwe a re ngwana yo ke mmuditše ka re ga gešo ga go sege motho go sega morwa mokgonama hlogo molese, keketla, ya mo leša o ile a dira bjalo lego megodu leg
42. mala le go menwana. Bjale ge a fihla ka gae ge go tllilo jawa ruri o ile a tsoga ge a bona go ija tsona feel keketla. Aowa o ile a tlowa a ba a se sa tlowa ka go bona dilo tša mafuta o ile a tlwaela. A dula le sšhi yagwe. Sisiuwe wa mosela wa seripa.

Thaka ya sogana.

Ile ele nonwane keketla ya ele masogana ka tšatšhi le lengwe
/ba yo tsoma.....

ba yo tsoma keleketla. Bjale ge ba fihla thabeng ba ntse ba sepela keleketla, dimpja di kitima ya mošimane yo mongwe ya wela le openg ka
 43. gare ga lefaro keleketla. Bjale mong wa yona a bona gore a ka se thuselō a e latela a wela ka gona le yena, keleketla. Bjale bale ba bangwe ba ya gae ba mo tlogēla, keleketla ba fihla gae, bare go fihla ba butšišwa gore na lesibe o kae, keleketla bare riile ge re dutse re dutše re sepela ra phatlalala le thaba.

Bjale ra sisa mmona. Aowa monna yo mongwe a tloga a yo rema thabeng a re a sa rema a kwa motho a opela a re wena o remang o reng thee thee, o botse papa gae a ntlēlē kgomo e swana, le naila.

44. Aowa monna a yo bolela gore ke kwele ngwana wago a opela ka le-openg a re ke go botše, keleketla, o motlele le kgomo e swana ya lena ila aowa papagwe a tšeya sedibelo sa makhura a ya le monna yola go rema keleketla ba re ba sa rema ba kwa a opēla, ke moka papagwe a ya a thubēla sedibelo lefsikeng, aowa la phumega keleketla ngwana a tšwa. A ya gae le papagwe ba fihla ba dira mokete o mogolo kudu ba thabela ngwana kudu. Sisiwe sa mosela wa seripa.

45. Monna le mokgomana.

Irile ele nonwanane ya ele ngwananyana keleketla lebitšo la gawe bare ke sewela, o be a tšeyerwe, monna ebe ele lepolontane keleketla. Bjale a napa a tloha a ya bohadi, he a fihlile monna wa hae a re isa ngwana koko wagwe a mmōnē, keleketla ka ntheng batho ba bolaya ngwana bjale mmage a re ngwana ga tlo nyanya keleketla ka ntheng (sile) jele ngwana, le mmagwe ba mo ja gwa šala pelesetši, keleketla.

Bjale phelesetši tšatši le leng ba ya kgonyeng le banenyana feela mogadi bagwe a re go yena ruri ke go tsibiša gore ngwana, (gago)
 46. mmamogolo ago o jelwe, le mmagwe, keleketla. Bjale dikgong tše re yo apeya wena, bjale kere tloga o ye gae. A tšhaba, a be a sa tle gabe ga tsela a kitima a opela a re joo Sewela joo Sewela ngwana wa mmamogolo a tsewa ke dipilimo dipilimoko, keleketla a kitima a tšhaba a lebile gae, a dutše a opela a re:- Joo Sewela joo, Sewela ngwana wa mmamogolo a tsewa ke dipilimoko dipilimoko dipilimoko. Feela le-tsimi kgopo le be le dutše le mošetše morago le opēla le re:- Nka go hlaba ka lerumō tšhidi ke tšhidike. Nka go rema ka selepe tšhi-
 47. dike, tšhidike, a fihla gae a botša mmagwe ditaba ka moka, keleketla, yaba mokgonyana wa fihla ge a fihla ba mo thabela ba mo isa ka ntlong.

/Keleketla.....

Keleketla ba mofa dijo a ja, feela o rile a sa ja a kwa go duma are na go duma lefe mmatswale bare go duma ka mo thoko ya bopedi ka moo, bjale ge a ntse a butšiša, a bona mollô o mogolo o šetše o aparetše ntlo keleketla, bjale a swela ka ntlong. Yaba bohwele bja gagwe. Sisiwe sa mosela wasiripa.

48. Sankape.

Irile ele nonwane, keleketla yare ele mosimanyana wa bohlale keketla ka tsatsi le lengwe a ile go diša a na le thokana ya gagwe ba re ke ya mpetledikana, keleketla, ge a boya mo gae a foša thokana yela ya gagwe ya mpetledika, keleketla. A re go yōna mpoše tša gae tšohle tšohle. Aowa thokana ya gagwe ya re ge o fihla gae o seke wa dula madulong a gago a ka mehla o dule go gongwe, keleketla. Ka mošo ge a fihla madifong bašimane bare go yena sepela o yo buša dikgomo. Bjale Sankape a yo buša feela a kgoka pudi a ya bo sehlareng keleketla. Basi-

49. mane bare go yena gape sepela o yo buša re tloge. A re go bona ge le mpona ke tšwela kwa mmotong le tsebe gore ke tla le dikgomo keleketla. Bare ge ba fihla go yēna bare di kae a re a nna ke be ke ilo goga lešakhu la pudi ya hešo.

Bjale Sankape go tloga tsatsing leo a tšhaba a yo lēla bana ba phukubje ba tselelang tsatsi le leng a ja mongwe gwa šala ba bane, keleketla. A ba ja ka moka, a ba fetša. A hlakana le mmutla are e bare bana ba llē ke mang o re ke bafiti ba tsela a hlakana le diphošōlō tšohle a ntše a di botša bjale a dire bana ba llē ke bafiti 50. ba tsela. Go tloga tsatsi leo a hlakanale phiri a re phiri a re ye go etiša le banyana, keleketla ba tloga ba ya banyaneng. Ge ba fihla banyana bare jo Sankape.

Gwa thoma Sankape a re sa ka ponapona, a na ma a hwa gwa thoma menyana yo mongwe a re a lena bonang Sankape o bjo bolaya ke gore sa ka po, a hwa le yēna ngwananyana yola ruri baba ba fēlēlēla ba ntse ba bolēla nto e tee ya gore Sakapo. Gwa šala ngwana a le tee, a kitima a yo botša batho gae, a humana bakgekolo le bakgalabje ba ile 51. Sakapo le yēna a hwa batho le bona ba fēla ba go ekišana bare sakapo, ba hwa. Bjale keleketla Sankape a tšoga a eta a tsoša batho ka moka a ba betha ka thupa. O be a dirile mohlolō. Sesiwe sa mosela waserj

/Leeba.....

Leeba le phukubje.

Irile ele nonwane yare ele leeba le na le bana ba bararo keleketla la ya go phukubje ya ya go leeba yare mphe ngwana a le tee leeba la efa la ba la ba fetša. Gwa sala o le tee, leeba la šala le lla. Le-gokobu la fihla keleketla la re go leeba na bana ba kae leeba lare ke file phukubje, keleketla. Moholodi ware o se tlayela o hlwa o ntšhe o hlale fetša ke phukuwe, legona mela sehlare e sa kgone keleketla ge a ka tla gabedi o sese wa mofa leeba la dumela ele gore le šetše le bana ba babedi keleketla. Phukuwe ya boya yare leeba mphe ngwana yo mongwe leeba la gana keleketla. Phukuwe ya fofela godimo ga sehlare ya nyaka go kaba leeba, keleketla. Leeba la fofa ngwana yo mongwe. Mogolodi ware ge o boya wa hwetša leeba lena le ngwana o mo tee. Mogolodi ware ngwana yo mongwe o kae leeba lare otseyere

53. ke phukuwe, keleketla. Mogolodi ware, ke tla ja wena ge o no lesa phukuwe e go jela bana, keleketla phukuwe ya tšwela yere leeba mphe ngwana yo mongwe ke je leeba la gana. Mogolodi ware eya kwa le weng la thaba, o tla hwetša di tau ko gare keleketla, o fihle o fose mafsi-ka ka gare o tla di bolaya, keleketla. Phukuwe ya tloga ere keo yo bolaya ditau, keleketla. Ge e fihla ya kgara metša mafsi-ka ya phsa-tla ditau ya ja dinama. Leeba la šala leeketlile le ngwana wa lona keleketla le moholodi, keleketla. Phukubje yaba moketeng wa dinama sesiuwe sa mosela wa seripa.

54. Kgoši le basadi ba yona ba bantšhi.

Ile ele nonwane keleketla, yare e kgoši keleketla, kgoši ye e ya e tšoma dikgaka keleketla, ka tšatši le lengwe kgoši ya fa mosadi wa yona wa pele keleketla, a mofa dikgaka a di apea keleketla, mosadi wa mafelalwa keleketla a re mola kgoši e tlogile keleketla a ja dikgaka tšela keleketla tšela di apeilweng keleketla, a di fetša, keleketla, a tšeya marapō keleketla a tšhela ka potwaneng keleketla, kgoši ge e boya, keleketla, go tsoma; keleketla, a re go mosadi tliša dinama tsela o be o di apeile, keleketla ke je a re ge a tšea potwana, keleketla a hwetša e swere marapō keleketla, kgoši yare dinama dille ke mang keleketla, basadi ba re ga re tsebe, keleketla, kgoši ya gohla

55.. lenti keleketla, ya le kgoka gare ga sebediba, keleketla gore mosadi yo mongwe le yo mongwe a tlego namela, keleketla basadi ba thoma go namela, keleketla wa thoma wapele a namela keleketla a fofela ka kowa,

/keleketla.....

keleketla. A opela a re tšhonaa yo a llogo dinama tša kgoši o tlo di bona keleketla ba fofa karo la tellana, keleketla ware ge, o etla wa mafelele a re a sa thoma go namela ya kgaoga keleketla a wela ka bodibeng keleketla a hwa kgoši yela ya thoma go hlala basadi bale keleketla, ya tšea mosadi wa pele keleketla, mosadi yo ebe ele sekwala keleketla se siuwe sa mosela wa seripa.

56.

Mosadi a tseverwe ke kgoši.

Ile ele nonwane keleketla kgoši ene le mosadi keleketla e lema lebele keleketla, ba ba le ngwana keleketla ngwana yeuwe leina la gagwe ebe ele Ntlatlatsana keleketla, ka tsatsi le lengwe mmagwe Ntlatlatsana keleketla bare ba ile nokeng ba hwetša mahlakanoke a mabotse. Ka nokeng Ntlatlatsana a re keleketla, mmankgele mahlaka noka a le keleketla mmagwe a gana a re keng koting ke tla wela keleketla. Ngwana a re kopapa letebele ngaka e phuma kgapa ye gele sankgele hlakanoke lela keleketla, mmagwe a no gana ngwana a fela a re keleketla. Nka iphuma kgapa ye ka papa letebele. Mmagwe a ya a tsena ka gare a

57.

meetse a yo kgalehlakanoke keleketla ge mmagwe a fihla ka gare ga meetse a hwetša bo malome a Ntlatlatsana keleketla, bare go yena mantseboya le tle le Ntlatlatsana re tle re le nyose le tšhabe keleketla mmagwe Ntlatlatsana a kga lehlakanoke lela keleketla ba ya gae geba fihla ba lokiša dilo tša bona keleketla, kgoši ebe e robala ele tee keleketla Ntlatlatsana le bo mmagwe le bekgekolo ba bahlano babe ba robala ka ntlong e tee keleketla bommagwe Ntlatlatsana ba lala ba lokisitše dilo tša bona keleketla bare gare gabo shego ba tsoga ba

58.

phutha dilo tša bona ba tsoga bare geba sa tšo tloga keleketla mokoko wa thoma go lla, keleketla ware kokonunuu kokonunuu kere ba ile matebele ba Ntlatlatsana maropeng mma nkgele hlaka la noka hlaka la noka le letelele bo Ntlatlatsana maropeng keleketla yaba kgoši e robetše keleketla mokoko wa thoma gape ware kere kokonunuu kokonunuu kere ba ile matebele bo Ntlatlatsana maropeng. Mma nkgele hlaka la noka hlaka la noka le telele ba Ntlatlatsana maropeng keleketla kgoši ya go tlwela borokong keleketla. Bo Ntlatlatsana ba nyogala noka ka kowa mokoko wa thoma gape ware kere baile matebele bo Ntlatlatsana maropeng

59

Mma nkgele hlaka la noka hlaka la noka le letelele bo Ntlatlatsana maropeng keleketla wa boyele tša ware kere kokonunuu kokonunuu kere ba ile matebele bo Ntlatlatsana maropeng mmankgele hlaka la noka

/hlaka la.....

hlaka la noka le letelele bo Ntlatlatšana maropeng kgoši ya tsoga keketla ya ya dikhekolong keketla yare bo Ntlatlatšana ba kae keketla. A ikhekolo tsare siba keketla a re nka ke sa ba bone mohla ke boya le tsebe le tla hwa ka thoka ye keketla kgoši ya fihla nokeng ya hwetša bo Ntlatlatšana keketla yare kgane nka nyoge bane noka ke e telele lenkoti keketla Ntlatlatšana a re ke re nyoga papa le tebele, keketla kgoši ya boyela morago ya bolaya dikhekolo ka thoka ka moka sa mosela wa seripa.

60.

Bananyana ba ilego diša.

Ile ele nonwane keketla yare ele bananyana keketla, ba dišitše keketla, wa tswela lekgema le lengwe keketla la tla go bona keketla e le gore le tlotše ka makhura a di a tlatse keketla, a hwetša bagoditše mollō keketla a re go bona nna gage sho re iphsina ka dinama keketla gale bone le ge kere ke omoša diatla tše kerotha makhura, keketla bananyana bauwe babe bale bahlano e mongwe ele o monyenyanane keketla ba tloga le lekgema leuwe ge ba fihla gagabo lekgema la tšea ngwananyana yo mongwe lare o sontšhi wa leino keketla he ba fihla ka kowa ba mmolaya keketla ge bananyana ba mmotšisa

61.

bare o sa ilo bona ke ko kwae keketla ke ngwananyana wa pele keketla, Ka moswana a tšea yo mongwe a re o so bonwa ke ko kwae keketla, le yena ba mmolaya ba moja keketla ke wa bobedi; keketla a tšea yo mongwe gape a re o sa bona ke ko kwae, keketla ba mo bolaya keketla. Ke wa boraro keketla a tšea yo mongwe a re o so bona ke ko kwae keketla ke wa bone ngwananyana yola o monyenyanane a re na ba kae lekgema lare ba sa ilo bonwa ke ko kwa bona keketla lekgema la yo tsoma ngwananyana a sala a lebelela ka ntlong a bona dihlogō di ka diyela keketla a re ko gore le nna ke tllilo bolawa keketla a tšea nakana ya gagwe a loka gae a re te mmamailate kea le naga te

62.

mmamaila te kea le naga keketla lekgema la mokwa la tloga keketla yena a fela a re te mmamaila te kea le naga te mmamaila te kea le naga nakana mamaila te, keketla le kgema la fihla la re ke ya moswara a le thelela keketla lare fase pilikita keketla a tšhaba a re te mamaila te kea le naga le mamaila le kea le naga nakana mamaila kea le naga keketla lekgema la fihla a le thelela keketla, lare fase puu a tšhaba la tsoga keketla a re te mmamaila te kea le naga lekgema la fihla lare ka a mo swara lare fase puu ngwana a fihla ga gabō

/keketla.....

keleketla, ba tšea lekgema ba le fisha ka mollô siseuwe sa mosela wa seripa.

63. Monna le mosadi.

Ile ele nonwane keleketla, tšhene di eja mabele keleketla, tšatši le lengwe a di lalela, keleketla, tša tsuputša manônô tša mmetha kaôna keleketla a rema se sengwe ka selêpê keleketla, a re o di rema ka moka keleketla, tšare wa yaa wa yaa ntete yo aowa owa kgane keo keleketla a di lesa keleketla tšatši le lengwe a di letelele thabeng keleketla, a re o di rema ka selepe keleketla, tšare wa yaa wa yaa nteteyo aowa owa kgane ke yo keleketla, a re o mongwe le o mongwe ge a etšwa ka mo a re tsebe ya ka ke ye e ngwe le yona ke ye keleketla, sela se mmethi- leng sare se sare e ngwe she ye ngwe e ngwe ya wa., keleketla a e rema
64. ka selepe, keleketla a re o rema tše dingwe tšare aowa o titile keo, keleketla, sesiuwe sa mosela wa seripa.

Monna le mosadi.

Tšatši le lengwe mosadi a ya mashemong keleketla, le ngwana keleketla serapela sa tšhala keleketla sare ere ke go lelele ngwana yo keleketla a re molele o bile o lla kudu keleketla, serapela sa gotša mollô sa mmeša, keleketla sa yo fa mosadi sebete, keleketla a nama a re serapela tliša ngwana a nyanye keleketla a re aowa e sa aowa o sa
65. nyanya keleketla mosadi a nore tliša ngwana serapela sa re o sanyanya keleketla. Mosadi a re bona ntšhiyela e nwele madi a serapela serapela se lle ngwana wa ka keleketla, ntšhu ya tšea ntšhi yele mosadi a re bona ntšhi e tseyere ntšhi, ntšhi yele e nwele madi a serapela keleketla a re ntšhi e tšhabile ka ntšhi keleketla ya ko tama godimo ga sehlare sa ka nokeng a re ke rema sehlare selepe sa wela ka nokeng keleketla, mosadi a re bonang ntšhi e nwele madi a serapela serapela se lle ngwana wa ka ntšhi e tseyere ntšhi, ya tshabela nayo sehlareng kare ke rema sehlare selepe sa wela ka nokeng keleketla mosadi a tšhab se siuwe sa mosela wa seripa.

66. Mmutla le ngwana wa phukubje.

Mmutla le phukubjana babe ba ratana kudu. Ba kgotselane keleketla. Ba dula ba raloka go tee keleketla. Tšatši le lengwe ba kwatelana, keleketla. Mongwe a re o se sa mpol ediša, mongwê le yena bjalo, keleketla. Phukubjana ya bôpa ya go swana nayo keleketla ka mmutla ya mmeya theko ga tsela ya ya gae mmutla wa tšwela ware:

/dumela.....

dumela gware tuu! A re ke tla go bolaya., keleketla. A ya kgaufsi a mmetha ka feisi ya mômêla, keleketla. Ka e ngwe, ya momela? keleketla. Ka leoto la mômêla, ke le lengwe la momela ka hlogo ya mômêla keleketla. Phukubje ya tšwela ya tšea mmutla ya ya romoa pea se seuwe sa mosela wa seripa.

Mosadi le monna.

67. Mosadi le monna babe ba ruile kolobê bare go kolobê, keleketla nyoga lepôrôgô keleketla, kolobê ya gana bare patla betha kolobe keleketla, patla ya gana keleketla bare mollô fîsa kolobê mollô wa gana keleketla bare meetse tima mollô meetse a gana keleketla bare kgomo enwa meetse kgomo ya gana keleketla bare thapô kga makgomo molala keleketla, thapô ya gana keleketla bare legotlô ripa thapô legotlô la gana keleketla, bare katse bolaya legotlo keleketla katse yare gele ka mpha mafsi ke tla bolaya legotlo keleketla katse ya betha legotlo keleketla legotlo la betha radithapo keleketla radithapo a betha kgomo, keleketla kgomo ya nwa meetse keleketla meetse a tima mollô keleketla mollô wa fîsa patla, patla ya betha kolobe keleketla, kolobe ya fofa leporogo, se seuwe sa mosela wa seripa.

Phuti le mmutla.

68. Erile e le phuti le mmutla dibe diphelela go tee, di sena ntlo di phela mo dihlareng bjale phuti yare go mmutla a re age ntlo. Mmutla ware sowa, re tla no dula gana mo dihlareng, phuti yare bjale ge re bolawa ke phefo, le pula, re tla diwa hjang? Mmutla ware re tla dula gana mo masaseng. Phuti yare nna ke ya aga, keleketla.

Bjale phuti ya dira modiro wa yona a thoma go aga ntlo. Ge a feditše a thoma go lema, matšhemong a bjala lehlodi bošego pula yana mmutla ware mpulele phuti yare ke botse ke tšeo o di nyakago bjale mmutla wa tloga wa yago ja lehlodi tšhemong, Gosasa phuti ga e ya tšhemong a hwetša go sene selô, a re mmutla mphe lehlodi laaka. Mmutla wa mo fa mogoma keleketla.

69. Phuti ya hwetša batho ba hlagola ka dithabana a re, naa? dikgona go hlagola bare sidi, rere, re ya hlagola di ya robega a ba fa mogoma ba hlagola ba ile ba sa holofetše mogoma wa robega a re nke le mphe mogoma ke ya feta bare, o robegile a re mpheng mogoma wa ka ke iphetše ke mmutla, mmutla a lle lehlodi la ka tšhemong mpheng mogoma wa ka keleketla.

/Ba mo fa.....

Ba mo fa phomo, a tloga a hwetša basadi ba bopa dipitša, a re na le diya ka eng bare se morena rere, re ya di ya ga didiyeu a ba fa phomo, ba tšea phomo ba dira dipitša ba fetša phomo yela a re, nke le mphe phomo yake ke tloge, bare e fedile, keleketla.

A re mpheng phomo ya ka, phomo ya ka ke e phetše ke basadi ba sadi ba robile mogoma wa ka, mogoma wa ka ke iphetše ke mmutla, mmutla o lle lehlodi la ka ko tšhemong mpheng ba mo fa pitša, keleketla.

70. A tloga a hwetša basimanyana ba bešitše nama. A re na lebešitše eng bare re bešitše nama setši gadi bešetše a ba fa pitša ba apea. A nama a dutše gona.

Ngwananyana wa go tswafa.

Ile ele nonwane keleketla leina la gagwe ebe ele sewela keleketla a tšwafa go bere keleketla, a tšeye re ke legotlō, keleketla, ge bo mmae ba eya mašemong le bo papagwe o re kea lwala, keleketla, tsatši le lengwe ba tloga ba ya mašemong, keleketla, a tšea makgahla keleketla a tloga keleketla, le bogobe, keleketla, a ya tlaleng, keleketla, a fihla a re, keleketla a opela, e tla mmae a re pepenapena, a re pepena tla u je o re mahlepe a tšwele keleketla a re matšema a budutše, keleketla, legotlo lare go fetša go ja le tšea nae dikgang keleketla.

71. Ngwananyana yola a tloga a ya ka gae a i tlotša ka misidi, keleketla, a tšea lepai a rōbala a re ke ya lwala, keleketla, bo mmagwe ge ba boya, keleketla, ba mmotšiša bare nago bjang a re ke ona ke lwalelang pale, keleketla, gosasa ge bo mmagwe ba boyela mašemong, keleketla, a boyela a pea sola a tšea makgahla keleketla, a tloga a ya tlaleng, a fihla a thoma a opela a re, keleketla e a tlwa mmagwe a re pepenapena o re pepena tla go je, keleketla, o re mahlepe a tšwele keleketla o re matšema a budutše, keleketla legotlo la tla go ngwananyana, keleketla, ngwananyana a lefa dijo keleketla, laja a nama, bare go fetša go ja batše a magang, keleketla, monna yo mongwe o be a rema ka theko keleketla, o tlwa ngwananyana yo ge a bolela, keleketla, ngwananyana yola a tloga a ya ka gae keleketla, a fihla a e tlotša ka misidi a tšea lepai a robala keleketla bo mmagwe ge ba boya tšhemong a re ke gona ke sa lwala, keleketla, monna yola a tšwela, keleketla, a re, go monna, a re ngwana yo a lwale, keleketla gosasa a tsoga a eya masšemong. Seseuwe keleketla, sa mosela wa seripi.

/Bananyana.....

Irile ele nonwane keleketla yare ele bananyana ba e ya kgonyeng, mokgadi a thitšwa ke le fšika tseleng keleketla, bjale mokgadi a rogaka lefšika lela ena le monaba.

Ge ba tlilo bowa ba e tla gae ba fumana lefšika ele le legolo ele thaba. Bjale bananyana ba moka ba feta, gwa šala mokgadi le monabo.

73. Bjale bananyana ge ba feta ba opela bare itse itse setoga itse itse ga wa roga ke nna itse itse, ke leketla, ebile ya ba bosego. Bjale banama ba bona mollô o tuka mmotong ba ya go ona keleketla. Ge ba fihla ba tsena motseng wa pele bare fetelang pele, ba ya ka motseng yo mongwe, keleketla, ba humana, ele matšimo kgope feela bona bane ba sa tsebe keleketla. Ge ba sa rwabetšī e sale gosasa letšimo la tsoga la yo bitša a mangwe, keleketla, bananyana bo mokgadi ba šala ba šila, bjale bare ba sa sila gwa tšwela leeba, lare go mokgadi nke o bjore
74. gata, mokgadi a gana la re mogatšana nke o re gata, a dira a re gata keleketla. Bjale la no ba kgopela mabele bjale. Aowa ba ba ba efa ka moka ga bona, keleketla. Bjale leeba, la re go bona tše yang meriri ya lena le beye e mengwe ka kgorong e mengwe ka ntle ka letlalleng. Ba dira bjale keleketla, ba ile go dira bjale ba tloga. Ge ba sepetše ebakanyana bahlakana le letšimo la re go bona na nka e re motho yo ke mogatša tšimo yo bare aowa ka kopelo, ba re:-

- Mogatša tšimo ga bjale ga bjale, leetše le re thim magetleng,
75. bjale ba feta ba hlakana le bangwe pele, le bona ba butšiša bare na nka ere motho yo o ke mogatša tšimo bare ka kopelo gae. Mogatša tšim ga bjale ga bjale, le etse lere thim magetleng, thim mogatša thim etse lere, thim magetheng, keleketla. Bjale ba no tama ba hlakana le matsim ba dutše ba a botše bjale. Bjale matšira a le a fihla gae a humana mosadi yela ka mnete a sego bjale bana bale ba fihla nokeng keleketla, yaba matšim a fihla, bjale nonyana yela ya ba rwala ya ba iša gae. Bo mmabo ba thakgala. Sisiwe sa siripa.

76. Ngokwana e sale ngwananyana.

Irile ele nonwane ya re ele ngwananyana keleketla, bjale e be ele ngwananyana yo a robalang le bangwe, keleketla, feela yena ge a rwabetše a kwa nto e re nyokwana keleketla tsoga o ntšele matse ka ditsebeng tsebe tšaka di a palega bjale a re ke tsoga bangwo ba se mokwe a ro o ya ba soba ba sekwe, keleketla, nyokwana e tšela ka

/meetso.....

meetse ka ditsebeng tša tlala meetse.

K34/98

Ge a tllilo robala a e tla ntlong nto yela ya opela yare ngwananyana wa ngwana motho na o tlare ke boneng mmalo ke boneng sa ditsebe mmalo sa ditsebe ditelele kga rantla kgarantla kgarakgarantla mmalo.

77. Kgarantla kgara kgarantla mmalo. Bjale ngwana wa batho ge a tsena ka dikobong keleketla ya ba ele gona ba mokwa ge a lla. Ge go esa a yo robala le batswadi ba gagwe, keleketla, bjale bosego ge a robetše a kwa nto yela a re e haa ngokwana, lege o ka re o robetše le bo papago tsoga wena o ntšele ka meetse ke palega ditsebe tsoha, keleketla, bjale a re ke tsosa batswadi ba se kwe. Aowa ngwana a ba a tsoga a yo kgela nto yela meetse. Yare ngwananyana wa ngwana motho na o tlare ke boneng. Bjale ya tloga ngwana a ba a ota. Sisiwe sa seripa.

78.

Mosadi le morwedi.

Irile ele nonwane keleketla ya re e ngwana a e ya ga koko wagwe keleketla ba mmotša bare o tlare ge o fihla kwa pele wa fihlela dipata di le pedi, o tšee pata ya ka godimo keleketla fase e na le kgeletuma, keleketla, a re ge a fihla a hwetša ditsela a tšeya ya ka fase keleketla a re a sa sepela a hlakana le kgeletuma. Bjale ngwana a thoma go tšoga le go lla ka bohloko a re kgelethuma kgelethuma, kgelethu kgelethu mma o rile a mpotša pala o tšeye ya godimo ya fase e na le kgelethuma, keleketla.

79.

Bjale kgelethuma ya fihla go yena a efa mphago wa ngwana ya ja a tloga a ntše a opela a re kgelethuma kgelethuma kgelethuma, mma o rile a o mpotša pata o tšeye ya godimo. Ya fase ena le kgelethumo kgelethuma kelethuma, pata o tšee ya godimo ya fase ena le kgelethuma, kgelethuma kgelethuma. Mosadi a ngwatha serope sa ngwana a e fa ya ja, keleketla yare e sa ja a kitima a lebile gae a thoma a opela gape a re kgelethuma kgelethuma mma o rile a mpotša pata o tšee ya godimo kgelethuma kgelethu, ya fase ena le kgelethuma ya ba batho ba motse ba mo hlakanetša ba bolaya nto yela. Sisiwe sa mosela wa seripa.

80.

Kgoši e ya lwala.

Irile ele nonwane yare ele kgoši keleketla e lwala motseng keleketla, bjale bare go yo bitšwa nyaka keleketla, gwa tšwa thaka ya masogana keleketla, ba yo bitša nyaka. Ba eta ba epela bare thema them re tllilo bitša nyaka thema kgoši e ya lwala, keleketla, feela ba rile

/ge ba bōna.....

ge ba bōna ngaka ba tsaba ba boyela gae, aowa ba fihla bare nyaka ga
e gō. Gwa tšwa thaka e nyenyana ya yo tšeya ngaka. Ba dutše ba
tama ba ye pela. Bjale ba bowa le nyaka ba fihla ba hlababa kgomo ba
hlabēla bana ba go tšwa go bitša nyaka. Kgoši ya fōla sisiwe sa mo-
sela wa seripa.

ENDS, 732.